

Ordløs smerte, tænkte han. Nu ved jeg, hvad det vil sige.

Lære for livet, tænkte han, og galgenhumorens grin var helt lydløst. Lære for døden, tænkte han, og i stedet for latter endnu et stumt afgrundsskrig.

Da smerten satte et nyt angreb ind, vidste han med en form for krystallisk klarhed, at han havde grinet sit sidste grin.

Smerten blev ikke længere værre. Med hvad han endnu kunne identificere som en blanding af tilfredshed og gru, konstaterede han, at intensiteten havde nået sit højeste punkt, og han forstod, hvad det var for en proces, der nu tog over.

Nedturen.

Smertekurven steg ikke mere, den fladede ud, og forude skimtede han det bratte fald, der med en rutsjebanes uimodståelighed endte i intet. Eller – og han kæmpede mod tanken – hos Gud.

Porerne i hans krop stod vidåbne. Små, gabende munde, der vrælede det store *Hvorfor*, han ikke selv kunne vræle.

Billederne var begyndt at komme; han vidste, de ville komme. De kom allerede, mens smerten voksede til niveauer, han end ikke i sin vildeste fantasi havde kunnet forestille sig. Han forbløffedes over de potentialer, der havde ligget gemt i ham i alle de år.

Sådan kunne det altså være.

Mennesket rummede altså sådanne intensitetsmuligheder.

Mens hele hans væsen eksploderede i kaskade efter kaskade, var det, som smerten forskød sig stadig mere fra fingre, køn, hals til et sted uden for kroppen. Smerten blev på en eller anden måde *generel*, hævede sig over kroppen og invaderede hans – han kom ikke uden om at tænke ordet – hans *sjæl*, og han forsøgte hele tiden at holde tankerne klare. Men så kom billederne.

Han havde først kæmpet for at fastholde kontakten med yderverdenen, og lige nu bestod yderverdenen kun af gigantiske flykroppe, der rullede forbi uden for det lille vindue – nu og da drev den tavse bøddelskikkelse også forbi med sine dødbringende redskaber. Men lidt efter lidt gled de brølende flyvemaskiner og billederne sammen, og også flyene begyndte at blive til skrigende afgrundsdæmoner.

Han kunne ikke få styr på billederne – hvordan de kom, rækkefølgen, strukturen. Han så et uforglemmeligt interiør, sin søns fødestue; selv var han ikke derinde, men han hørte, hvordan han brækkede sig ude på toilettet, mens sønnen kom til verden. Så var han der, og det var smukt, lugtfrit, lydløst. Livet blev ført videre i renhed. Han hilste på mennesker, han genkendte som store forfattere. Han skred gennem hæderkro-nede gange. Han så sig selv elske med sin kone, og hendes ansigt udstrålede en fryd, han aldrig havde set. Han stod på en talerstol, folk klappede vildt. Nye gange, møder, konferencer. Han var i fjernsynet, han blev overdænget med beundrende blikke. Han så sig selv skrive med glødende lidenskab og læse bog efter bog, den ene stak papirer efter den anden. Men når der blev en pause i smerterne, og flyenes brølen kaldte ham tilbage, slog det ham, at han kun så *sig selv* læse og skrive, aldrig *hvad* han læste og skrev. I de korte pusterum kunne han ikke lade være med at spekulere på, hvad det betød.

Nu begyndte nedturen, det kunne han tydeligt mærke. Når smertestingene kom, nåede de ikke længere ind i ham. Han flygtede fra sin plageånd, han ville sejre. Han havde tilmed energi til at spytte på ham, og den eneste reaktion var en kradsende lyd og en ubetydelig øgning af smerten. Ud af mørket kom en brølende drage og blev til en flyvemaskine, der efterlod et tågeslør over en fodboldbane, hvor hans søn kastede urolige blikke mod sidelinjen. Han vinkede til ham, men sønnen så ham ikke, han vinkede vildere, råbte højere, men sønnen virkede bare mere og mere resigneret, indtil han lavede selvmål i distraktion eller protest. Derpå den unge kvinde ved bogreolen, de imponerede blikke. De går ned ad

den store gade, stiller ihærdigt deres generationsoverskridende kærlighed til skue. På den anden side to helt ubevægelige skikkelser, sønnen og konen, og han ser dem, stopper op og kysser hende hedt. Han jogger, træner. Den lille nål trænger ned i hovedbunden, gang på gang, og til sidst har han sin stolte hårmanke igen. Mobiltelefonen ringer midt under debatten på bogmessen, en ny søn, champagnepropperne knalder, og da han kommer hjem, er de væk. Og han læser igen, og i en sidste bevidsthedsopbyrdelse synes han, at noget af alt det, han har læst og skrevet, burde passere forbi, men han ser kun sig selv sidde og læse og skrive, og med en sidste strålende klarhed, der giver ham følelsen af at dø i sandhed, forstår han, at intet af det, han har læst og skrevet, har betydet noget som helst. Han kunne lige så godt have lavet alt muligt andet.

Han tænker på truslerne. »Ingen vil kunne høre dine skrig.« På, at han ikke tog dem alvorligt. Fordi han mistænkte -. En sidste smertebølge udraderer resten af tanken.

Så begynder slutningen. Smerten tager af. Billederne kommer hurtigt nu. Som om det haster.

Han går i demonstrationstoget, politibetjenten hæver knippen over ham. Det er sommer, han står i vænget, hesten løber lige mod ham. En lille snog smutter ned i hans gummistøvler og åler sig ind mellem tæerne. Faderen ser distræt på hans tegning af den vældige slange. Skyerne farer forbi over barnevognens kaleche, og han synes, han ser en kat røre på sig deroppe. Sød mælk sprøjter ud over hans ansigt. Den tykke, lysegrønne streng viser vej, og han bevæger sig gennem mørke kanaler af kød.

Så bevæger han sig ikke mere.

Et sted en tanke: »Hvilken lurvet måde at dø på.«

Paul Hjelm var ikke i tvivl om, at der eksisterede ubevægelige morgener. Og han var helt sikker på, at denne sensommermorgen var en af slagsen. Ikke et blad rørte sig på de småskrantende buske nede i gården. Ikke et støvkorn bevægede sig inde på det kontor, hvor han stod og stirrede ud. Og ekstremt få hjerneceller rørte på sig inde bag hans pandebrask. Det var med andre ord en totalt stillestående morgen på politigården på Kungsholmen i Stockholm.

Desværre havde det også været et stillestående år. Paul Hjelm tilhørte den gruppe politifolk, der året før havde ledet efterforskningen af de meget omtalte såkaldte Magtmord, hvor en seriemorder målrettet var gået i gang med at udrydde toppen af svensk erhvervsliv. På grund af det vellykkede efterforskningsarbejde var gruppen blevet gjort til en permanent enhed inden for Rigskriminalen, en indsatsstyrke reserveret »voldsforbrydelser med internationale aspekter«, som den officielle formulering lød. I praksis handlede det om at være på forkant med de nye former for kriminalitet, der endnu ikke for alvor var nået til Sverige.

Netop det var også problemet. Det var nu gået et år, uden at landet var blevet hjemsøgt af flere udprægede »voldsforbrydelser med internationale aspekter«, og internt blev der derfor stadig oftere rejst kritik af A-gruppens eksistens.

Egentlig hed den ikke A-gruppen; det var det navn, man lettere panisk havde grebet til halvandet år før, da gruppen i al hast blev dannet. Af formelle og eksistensberettigende grunde hed den nu »Rigskriminalpolitiets specialenhed for voldskriminalitet med internationale aspekter«, men da man som sædvanlig ikke kunne tage den officielle betegnelse i sin mund uden at komme til at grine, blev den uofficielt ved med at gå under navnet A-gruppen, hvad der i og for sig også lød

temmelig komisk, men dog havde en vis affektionsværdi. Og gruppen var nu meget tæt på at være en saga blot. Offentligt ansatte uden ret meget at tage sig til var ikke just tidens løsen, og gruppen begyndte lige så stille at smuldre; man pålagde den diverse lorteopgaver og begyndte at låne medlemmerne ud til alt muligt andet. Dens formelle chef Waldemar Mörner, afdelingschef i Rigspolitistyrelsen, kæmpede for den med næb og kløer, men A-gruppen sang tydeligvis på sidste vers.

Det eneste, der kunne redde den, var en gedigen seriemorder. Af vaskeægte internationalt tilsnit.

Paul Hjelm stod ubevægelig og gloede tomt ud i den ubevægelige morgen. Pludselig så han et af de få gule blade skælve og falde ned på gårdspladsens triste beton. Det gav et sæt i ham, som var det et varsel om en orkan i anmarch, og sættet satte ham i bevægelse. Han luntede over til et skåret barberspejl, der hang på et søm på væggen på det anonyme kontor, og så på sin blegne.

Under jagten på Magtmorderen var en rød plet vokset frem på hans kind, og et menneske, der stod ham meget nær, havde sagt, at blegnen lignede et hjerte. Det var længe siden. Hun stod ham ikke længere nær, og den, der nu gjorde det, fandt den mest frastødende.

Han så tilbage på Magtmordertiden med en blanding af vemod og uvirkelighedsfølelse. Det havde været en mærkelig tid, en sælsom blanding af professionel succes og personlig katastrofe. Og nyudvikling – smertefuld, sådan som indre forandring altid er det.

Hans kone Cilla havde forladt ham. Han stod alene tilbage med børnene ude i rækkehuset i Norsborg midt under efterforskningen af en af de største mordsager i landets historie. Børnene måtte sejle deres egen sø, mens han selv blev suget mere og mere ind af efterforskningen og fandt tveægget erotisk trøst hos en kollega. Han havde stadig svært ved at skelne mellem, hvad der rent faktisk var foregået mellem dem, og sine fantasier.

Men i og med, at sagen blev opklaret, kom livets tog til-

bage på vanens skinner, som han i lyriske stunder forbløffede sig selv med at udtrykke det, og vogn efter vogn rullede ind på hovedlinjen fra sidespor efter sidespor, indtil det gamle tog Hjelm var sig selv lig igen. Cilla kom tilbage, familielivet blev normaliseret, A-gruppen og ikke mindst han selv fik heltestatus, gruppen blev gjort permanent, han blev forfremmet og fik normale arbejdstider, han blev gode venner med et par af kollegerne, den kvindelige kollega fandt en ny mand, roen vendte tilbage, og alt var fred og fordragelighed.

Spørgsmålet var, om han til sidst fik for meget fred, ro og fordragelighed, for pludselig en dag – efter de næsten seks måneder, det tog at få Magtmordersækken snøret til og dommen afsagt – så han i en pludselig udzooming hovedlinjen forvandle sig til en lille modelbane, og det han havde taget for frie vidder og et uendeligt himmelhvælv, var højst et lille hobbyrums cementpudsede guly, vægge og loft, og togets brusende fart førte det kun rundt og rundt i den samme cirkel.

I takt med, at man begyndte at anfægte A-gruppens eksistens, opstod der en hel stribe af anfægtelser. Han havde en stadig stærkere følelse af, at hans tilbagevenden til de gamle baner kun var en *iscenesættelse* af dem. Som om hele bygningen var en gang fusk, der ikke var funderet i noget som helst; som om det mindste lille vindpust kunne vælte den omkuld.

Hjelm betragtede sig selv i spejlet. Godt fyrre, mellemblondt standardsvensk hår med vigende hårgrænse, alt i alt et lidet opsigtsvækkende ydre. Bortset fra blegnen, som han netop fjernede lidt løs hud fra og smurte lidt hudcreme på, inden han gik tilbage til vinduet. Morgenen stod stadig stille. Det lille, gule blad lå helt ubevægeligt på præcis samme sted, hvor det var landet. Ikke det mindste vindpust havde hjem-søgt politigårdens gårdsplads under hans fravær.

De havde brug for en gedigen seriemorder. Af vaskeægte internationalt tilsnit. Tænkte Hjelm og sank tilbage i sit selvyksorgie.

Vel var Cilla kommet tilbage, vel var han selv vendt tilbage.

Men de havde ikke en eneste gang talt om, hvad de egentlig havde gjort og følt under adskillelsen. Han havde først taget det som et tegn på gensidig tillid, men fik så mistanke om, at det drejede sig om en kløft, de aldrig ville kunne komme over undtagen med kunstige midler. Og hvordan var det egentlig med børnene? Danne var seksten nu, Tova snart fjorten, og nogle gange, når han fangede deres undvigende sideblikke, spurgte han sig selv, om hele tillidskapitalen var opbrugt. Havde den mærkelige sommer for godt et år siden sat sig spor, der ville deformere andres liv længe efter hans egen død? Tanken fik det til at svimle for ham.

Og forholdet til Kerstin Holm, kollegaen, syntes også at være trådt ind i en ny fase. De løb på hinanden flere gange om dagen, og for hver gang følte det mere anstrengt. Bag de blikke, de vekslede, skjulte sig afgrunde, der heller ikke var blevet sat ord på, selvom det virkede stadig mere nødvendigt. Selv ikke det gode forhold til Jan-Olov Hultin, chefen, og kollegerne Gunnar Nyberg og Jorge Chavez var ligesom helt det samme. Han så det lille modeltog snurre rundt og rundt i sit lukkede rum.

Og så endelig den uhyggelige mistanke om, at det eneste, der rent faktisk havde ændret sig, var – ham selv. For på det punkt *var* et og andet virkelig blevet anderledes. Han greb sig selv i at lytte til musik, han aldrig før var kommet i nærheden af, og sidde klistret til bøger, hvis eksistens han ikke havde haft nogen anelse om. Han kastede et blik over på skrivebordet, hvor en discman og en laset billigbog lå ryg mod ryg. Cd'en var noget så mystisk som John Coltranes *Meditations*, en af saxmesterens sidste plader, og bogen var Kafkas *Amerika*, den mindst kendte af hans romaner, men på sin vis den sælsomste. Paul Hjelm skulle aldrig glemme den kæde af begivenheder, der bliver udløst, da den unge Karl skal gå i land i New Yorks havn, men opdager, at han har glemt sin paraply, og vender tilbage til damperen. Hjelm var overbevist om, at det var scener som denne, man ser for sig, når man er ved at dø.

Nogle gange gav han bøgerne og musikken skylden for billederne af modeljernbanen. Måske havde han været lykkeligere, hvis han stadig havde set frie vidder og endeløse sletter omkring sig.

Hans blik vendte tilbage til gårdspladsen. Det lille, gule blad lå der stadig. Alt stod stille.

Så med ét, uden varsel, blev bladet løftet op og rundt i spiral som af en hvirvelvind, flere blade rev sig løs, gule som grønne, og opførte en vild og broget dans mellem politigårdens mure. Hvorpå den stoppede lige så brat. Den enlige, usynlige hvirvelvind drog videre uden at efterlade sig andet end en lille bunke blade på den bedrøvelige cement.

Døren røg op. Jorge Chavez kom ind. Dette trediveårige energibundt, som han delte skrivebord med, fik altid Hjelm til at føle sig ti år ældre. Men han tog det som regel i stiv arm; Chavez var blevet en af hans allerbedste venner. Han var kommet til A-gruppen fra Sundsvalls politikreds, hvor han havde betitlet sig selv Nordsveriges eneste sortsmudskerstrømer. Rent faktisk var han stockholmer, søn af chilenske flygtninge i Rågsved. Hjelm fattede aldrig rigtigt, hvordan Chavez havde klaret de fysiske optagelseskrav til politiskolen; han målte højst en meter og halvfjerds. Til gengæld var han en af landets skrappeste strømere – i hvert fald den mest energiske, Hjelm nogensinde havde mødt. Desuden var han jazzbassist på eliteniveau.

Den tætte lille skikkelse smuttede lydløst hen til sin halvdel af det dobbelte skrivebord, hængte skulderhylsteret af stolen, spændte det på, tjekkede tjenestepistolen og trak i den sommerlette denimjakke.

»Der er noget i gære,« sagde han kort. »Opstandelse i korridorerne.«

»Opstandelse, hvordan det?«

»Det er svært at definere. Men tro mig, vi får Hultins stemme at høre inden for et halvt minut. Eller skal vi vædde?«

Paul Hjelm rystede på hovedet. Han så på discman'en og bogen på skrivebordet, kastede et blik på løvbunken ude på

gårdspladsen, ruskede liv i sig selv og indtog sin plads i lokomotivet. Tiden antog ny form.

En stemme bjæffede over samtaleanlægget; den tilhørte A-gruppens operative chef, kriminalinspektør Jan-Olov Hultin.

»Hastesamling. Alle mand. Med det samme.«

Hjelm tog læderjakken på over skulderhylsteret og var parat af hele sit hjerte. De to politimænd satte i skarpt trav ned mod det, der engang havde gået under navnet »kommandocentralen« og måske – håbede Hjelm – ville komme til det igen. På vejen ned gennem gangen blev en dør smækket op lige i synet på Chavez. Viggo Norlander trådte ud uden at værdige hændelsen så meget som et blik. Norlander havde fra at være gruppens artige paragrafrytter forvandlet sig til dens *bad boy*; efter Magtmordene var hans gamle, luvslidte bureaukrathabitter blevet erstattet af trendy polotrøjer og de begyndende midalderdeller af stramme mavemusklér.

Resten af gruppen var allerede på plads, da Norlander og Hjelm tumlede ind. Chavez nåede frem et øjeblik efter med et lømmetørklæde om næsen. Inspektør Jan-Olov Hultin sendte ham et skeptisk blik fra katederet længst oppe i det lille, anonyme konferencelokale, hvor han sad og kukkelurede som en udbrændt folkeskolelærer, der for længst skulle have været på pension. De diminutive briller sad på deres behørig plads som en lille, helt naturlig udvækst på den vældige næse. Der funkede ingen nytændt glød i hans øjne, men måske ulmede det lidt i øjenkrogene. Han rømmede sig.

Kernetrapperne var faktisk på plads, alle var som sædvanlig mødt tidligt for at kunne gå tidligt hjem, ingen var lånt ud eller forvist til en eller anden besynderlig straffekommando. Det lignede næsten en tanke. Gunnar Nyberg, Arto Söderstedt og Kerstin Holm sad allerede oppe foran. Nyberg og Söderstedt tilhørte samme generation som Norlander og var altså nogle år ældre end Hjelm og mange år ældre end Chavez, mens Holm befandt sig et sted mellem de to sidstnævnte. Hun var gruppens eneste kvinde, en lille, mørk göteborgere med ben

i næsen; hun var det tredje led i den hjernetrio, som hun mentes at udgøre sammen med Hjelm og Chavez. Samtidig havde hun en vigtig ting til fælles med gruppens mest overbevisende muskelbundt, Gunnar Nyberg, som hun delte kontor med: De sang begge i kor og skammede sig ikke over at blive grebet i *a cappella*-øvelser inde på kontoret. Nyberg havde en broget fortid som brutal, steroidepumpet bodybuilder; nu var han en genert, midaldrende mand, et skønsyngende, sjusket klædt kødbjerg, der dog om nødvendigt stadig kunne finde de gamle takter frem. Det havde han gjort tilbage i Magtmordsdagene, da han med en kugle i halsen sprang på en accelererende bil og gjorde den ukampdygtig. Hvad Söderstedt angik, var han det mest aparte medlem af gruppen – en finskfødt, kridhvid tidligere topadvokat, der var blevet indhentet af sin samvitighed; han arbejdede altid lidt for sig selv og fulgte sine egne sære spor meget langt fra alfarvej.

Norlander, Chavez og Hjelm strøg ind bag trioens. Hultin oplod sin som sædvanlig neutrale røst:

»En svensk statsborger er blevet myrdet i USA. Men ikke *hvem* som helst, ikke *hvor* som helst og ikke *af* hvem som helst. En meget kendt svensk litteraturkritiker blev for nogle timer siden taget af dage i Newark-lufthavnen uden for New York efter at være blevet bestialske tortureret af en flittig seriemorder, hvis virksomhed strækker sig et par årtier tilbage. For så vidt har det ikke noget at gøre med os.«

Det var åbenbart tid til en af Hultins kunstpauser, for der fulgte netop en sådan. Han fortsatte:

»Vores lille problem er, at denne gedigne seriemorder med alle sine vaskeægte internationale aspekter er på vej hertil.«

Nok en dosis tavshed, måske noget mere ladet.

»FBI's oplysninger tyder på, at morderen har taget litteraturkritikerens plads i flyet. I dette øjeblik befinder han sig på Flight SK 904, der lander i Arlanda om en lille time – klokken 8.10. Der er i alt 163 passagerer om bord, og kollegerne i New York har valgt *ikke* at informere besætningen om situationen. For indeværende svæver vi i total uvidenhed

om gerningsmandens identitet, hvad der i og for sig ikke kan undre i betragtning af, at han har drevet gæk med FBI i tyve år. Men man nærer åbenbart visse forhåbninger om at kunne finde frem til hans dæknavn på flyet, inden det lander. Jeg har en åben linje til en *special agent* Larner i New York, og vi må altså have to alternative planer. Den første for det tilfælde, at vi får navnet i tide, hvilket giver risiko for håndgemæng. Den anden i tilfælde af, at vi *ikke* får navnet i tide, hvilket betyder, at vi blandt de 163 rejsende skal forsøge at finde frem til en udspekuleret seriemorder, hvis eneste kendetegn er: Hvid, mandlig, sandsynligvis over de femogfyrrer.«

Hultin rejste sig og lynede den gamle sportsjakke op over pistolkolben i skulderhylsteret. Han lænede sig frem.

»Det hele er i virkeligheden meget enkelt,« sagde han stille. »Hvis vi fejler, har Sverige importeret sin første ægte amerikanske seriemorder. Lad os sørge for, at det ikke sker.«

Han begav sig ud mod den ventende helikopter, men lod følgende visdomsord hænge i luften:

»Verden skrumper, mine damer og herrer. Verden skrumper.«

Den umådelige, uforlignelige stilhed, der altid indfandt sig, kom pumpende i bølger af fryd. Han vidste, at det aldrig ville få ende.

Derude strakte den uhyre tomhed sig, med jorden som en lille, ubetydelig undtagelse. En guddommelig fluelort på perfektionens hvide ark, en blækklat i protokollen, som syntes at dementere guddommelighedens absolutte guddommelighed.

En tynd plexiglasplade skilte ham fra intethedens store, sugende hulrum, som den indre fred gjorde ham delagtig i. Han kopulerede med det, guddommeligt gyngende.

Stilhedens vuggende skyer drev billederne væk. De var fjerne nu. Han kunne tilmed tænke på dem. Og det fredfyldte smil forlod ikke et øjeblik hans læber.

Han kunne endog tænke på vandringen ned i kælderen. Den var ikke billeder nu – så havde den måttet besværges bort, ryges ud med offerrøg – men en fortælling, en logisk sammenhængende struktur. Og selvom han vidste, at strukturen snart ville gå tabt, og der ville kræves ny offerrøg, kunne han nyde dens pludselige, glasklare fuldkommenhed.

Han var på vej.

Han var på vej ned ad den trappe, han ikke vidste eksisterede, ned i den kælder, han ikke vidste eksisterede. Løngangen i garderoben. Trappens uforglemmelige, sødligtstøvede lugt. De lydløse cementtrappetrin, der syntes at fortsætte i en uendelighed. Gelænderets klamme kulde.

Indvielsens helt selvindlysende følgerigtighed. Når blikket kunne hæves, og det ene trin afløse det andet på trappen ned i urmørket, var logikken så uomgængelig. Han var blevet udvalgt.

En ring skulle slutes. Det var det, der nu skulle ske. Bag efter kunne han begynde for alvor.

Trappen førte videre. Det sidste lysskær forsvandt. Han famlede sig videre, trin for trin.

Han tillod sig en pause, mens stilheden vuggede ham nærmere den befriende søvn. Han fulgte den ufuldkomne flyvings ufuldkomne gyngen ud mod evighedens perfekte gyngen.

Et andet lys viste sig, et helt andet lys, og det ledsagede hans sidste trin ned ad trappen. Som en ikonramme om et mørke lysere end noget lys stod lyset ud fra dørsprækkerne. En glorie, der viste vej. En gylden ramme om et kommende kunstværk.

Der nu skulle fuldbyrdes.

Han åbnede døren til tusindsårsriget på klem.

Uden for vinduet gled Store Bjørn og Lille Bjørn i ét og blev til en Endnu Større Bjørn.

»*Tonight we can offer you the special SAS Swedish-American long drink for a long night's flight, sir,*« hørte han en indsmigrende kvindestemme halvsynge.

Men da sov han allerede.